

סיווג בסיסי של "סוגי אסתטיקות" לפי גורם העניין שסביבו התפתחה הדיסציפלינה

האמנות - מה היא? כיצד מגדירים "יצירת אמנות"?

מוריס וייץ - שאלה מדומה. אין "מהות" (ומכאן שאין "הגדרה") שחלה על כלל האמנויות, אף שמתקיים "דמיון משפחה" כלשהו בין פעילויות אמנותיות

כאפיק דעת (אפיסטמולוגיה)

מימזיס

אפלטו

חיקוי ירוד

(וגם) מזיק פוליטית

אריסטו

מימזיס "ריאליסטית" וקתרזיס

חיקוי המהות

(וגם) תמריץ למצוינות אתית

לפי החוויה הרגשית (קולינגווד, קרצ'ה) או אסתטית (ברדסלי) שהיצירה מסוגלת להעניק לנמעניה

אנליזה אמפיריציסטית של ה"פה" אצל הצ'סון, שפטסברי, ברק ויום (כמו גם בפסיכולוגיה של באומגרטן)

ביקורת כוח השיפוט של קאנט

לפי החוויה האסתטית שאדם חווה על יסוד כושר הכרתי ייחודי ("טעם") השייך להבנייתו התבונית

תיאוריות מוסדיות

דנטו, דיקי ואחרים מציגים את יצירת האמנות כפעולת מיתוג מטעם אחד ה"מוסדות" המוכרים כאוטוריטטיביים (או הגמוניים) לצורך כך (ויש גם וריאציה "רלטיביסטית", שבה מאצילה תבנית קודמת שהתקבלה באופן זה את הילתה על יצירה חדשה על יסוד דמיות)

שאלה מתחום האנליזה: האם ההגדרה הטנטטיבית דלעיל היא - תיאורית, הערכתית, או סטיפולטיבית?

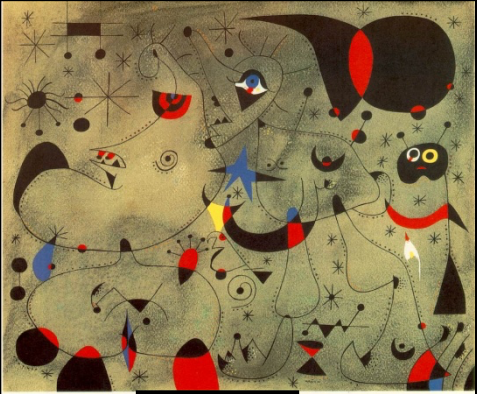
לאדם יש (במקביל ל"תבונה טהורה" ו"תבונה מעשית") גם "תבונה אסתטית", או ליתר דיוק "טעם", כושר - המאפשר התענגות על עצם "תכליתיותה" של כל סכימטיזציה הכרתית, וזאת מבלי שהשיפוט "יתמצה" במושאו הקונקרטי. התענגות קונטמפלטיבית זו - המבוססת על "משחק חופשי" של ההכרה והדמיון ב"ממלכת התכליות" - הנה אובייקטיבית, אוניברסלית והכרחית. המודל חל על "מושאים יפים" (שקיעה), ובאורח נגזר על אמנויות.

בנוסף, הדיון הסטרוקטורלי בפואטיקה (של הטרגדיה) מציג מודל פורמליסטי ומבשר פואטיקות קונסטרוקטיביסטיות ובסיס לשיפוט אובייקטיבי של אמנויות

שקיעה

ג'קסון פולוק

חואן מירו

